

ESEJSKI ZADATAK – AUGUST ŠENOA, PRIJAN LOVRO

Uputa

Školski esej oblikujte s obzirom na zadani zadatak. Oblikujte ga kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno, gramatički i leksički točan. Sve smjernice morate uvrstiti u školski esej. Školski esej mora imati najmanje 440 riječi.

Zadatak za pisanje školskoga eseja

August Šenoa, Prijan Lovro

Polazno pitanje: **Kako u pripovijetki Prijan Lovro Šenoa ostvaruje svoju zadaću da oblikuje hrvatsku čitateljsku publiku?**

Polazni tekst

- Kad me moga zanata sjetiste, gospođo, dozvolite da vas upitam što čitate.
- Humoresku iz lanjskih modnih novina.
- A kod kuće?
- Čitam romana, putopisa, novela, gospodarskih knjiga i toga više.
- Sve njemački?
- Dakako, ponešto i franceski.
- A hrvatski? - Skoro ništa.
- A ipak ste - Hrvatica!

(...)

- Da malo hrvatskih knjiga čitam, jel'te? Kazat ću vam zašto. Ne upišite mi moje iskrenosti u grijeh, znam da su gospoda vitezi svetoga duha vrlo osjetljivi, nu nadam se da će vas moja iskrenost donekle umiriti. Ja vam malo hrvatski čitam, jer sam odviše hrvatski čitala. Vama se to čudno čini, al jest tako. Naš vrijedni župnik, kako je velik rodoljub, kupuje sve hrvatske knjige i novine te ih šalje redovito meni već od više godina.

Ja najvolim čitati pripovijetke te sam, hvalu bogu, silu toga u raznim jezicima pročitala, dakako i hrvatski. A čitajući sve te moguće naše pripovijetke, do zlovolje sam ih se nasitila. Zašto, pitate? Kazat ću vam. Ženska ćud je strasna, fantazija bujna, misao živa i brza kao ptica. A kakvu hranu davaju naši noveliste toj nestašnoj ptici koja leprša od mjesta da mjesta, koja, vječne promjene željna, nikad ne miruje? Vazda jedno te isto. Dvoje mladih se zavoli, al im se nameću kojekakve vrlo obične prepone koje vrlo običnim načinom uklone, pa budu, hvala budi bogu, svoji. K tomu malo sunca, mjeseca, cvijeća, suza - i pripovijest je svršena. Samo katkad uđe komu piscu u glavu, te junak ili junakinja moraju se otrovati, probosti, pače umrijeti od suhe bolesti! Vječna idila, vječna monotonija! Time se naša strastvena ćud ne može zadovoljiti; samo u borbi nalazi nam duša mira, a fantazija nam se popinje do plamtećih zvijezda. Nu ne shvaćajte me krivo; ne bijedim ja naših književnika: opisuju vam ono što u svom zavičaju nalaze, odnošaje malene, neznatne kako smo i mi maleni. Jesu li pisci krivi da u nas nema velikih katastrofa koje znadu uzdrmati dušu? Jesu li pisci kadri naslikati u malenu okviru velike divske slike, može li u našim okolnostima postati kakav zanimljiv junak romanu? To su vam sve pitanja na koja mi duša, premda velikom mukom, mora odgovoriti »Ne«, i stoga ne čitam skoro nikakvih hrvatskih knjiga.

- Plamna vaša rječitost, milostiva gospođo, zanosi čovjeka nehotice i skoro bi ga prevarila. Maleni smo, žalibože, slava naša ne ori se svijetom, da, i ono što smo pošteno zaslužili, otimlju našem imenu. Žalosno je to, muka hvata čovjeka, pravo velite. Al ipak ne sudim kao što vi. Upravo okvir naše malešnosti koja sapinje često smjelu dušu i žarko srce, rodi toliko borbe, toliko sukoba da će dušu silno potresti, i povijest ljudskoga srca u nas je toli razlika, toli živa da našim piscima ne treba nego prepisati je pa su napisali najljepši roman. Al da vam pravo kažem, mnogi naši pisci pišu o naravi ne motreći naravi, pišu o ljudskom srcu ne poznavajući ga.

- To je sve teorija - nasmiješi se lijepa gospođa - a ja ću se vašim riječima tek onda pokoriti kad mi pokažete živ primjer, kad mi pokažete pravog junaka za roman.

Smjernice

- U uvodu:

- ukratko predstavite autora i djelo
- u jednoj ili više rečenica oblikujte tvrdnju kojom ćete odgovoriti na polazno pitanje i tako najaviti ono o čemu ćete pisati u središnjemu dijelu eseja.

- U središnjemu dijelu eseja razradite i argumentirajte svoju tvrdnju kojom ste odgovorili na polazno pitanje tako da argumentacija:

- proizlazi iz razumijevanja djela u cjelini
- proizlazi iz sadržajne i stilske analize polaznog teksta i njegove uloge u djelu u cjelini
- bude povezana s književnopovijesnim kontekstom u kojemu je djelo nastalo.

Svoj tekst rasporedite u odlomke koji su jasno, logično i smisleno povezani.

- U zaključku sažeto istaknite ono najvažnije o čemu ste pisali u središnjemu dijelu eseja.